

Radarbunkeren i Thyborøn er åbent for besøg, og hver tirsdag og torsdag vil Louise Hyldal guide rundt.
Foto: Benny Gade

Vil du forstå Rusland så får du historien i radarbunkeren i Thyborøn

Under den kolde krig var der en højspændt stemning mellem Nato og den russiske nabo. Nu gentager historien sig, og den fortælling kan du opleve i Radarbunkeren i Thyborøn

Benny Gade
gade@folkebladetlemvig.dk

THYBORØN: Der var engang radarbunkeren i Thyborøn spillede en væsentlig rolle i overvågningen af de danske farvande. Først var det tyskerne, der under krigen byggede det store bunkeranlæg i Thyborøn for at spore de engelske fly og overvåge blandt andet indsejlingen til Limfjorden. Under den efterfølgende kolde krig blev bunkeren anvendt af det danske søværn til at overvåge farvandet - samtidigt med at russiske skibe overvågede os.

Og det er nogenlunde det samme, der sker i dag, mener historikeren Louise Hyldal, der guider turister rundt i bunkeranlægget og fortæller historien om den kolde krig. Hun har ikke svært ved at finde koblingen til, hvad der sker i dag, hvor blandt andet russiske skibe og fly igen ses omkring de danske grænser.

Som historiker har hun

Det handler nemlig om at forstå russerne. De vanskelige russere.

Stormagten brast
Bunkeren i Thyborøn var i brug frem til 1997, hvor det blev besluttet at lukke den. Nogle år forinden var Berlinmuren faldet, og det blev symbolet på afslutningen af den kolde krig. Sovjetunionen var brudt sammen, og det efterlod et Sovjet fyldt med frustrationer over, at den havde svært ved at betegne sig som en stormagt mere.

- Russerne så sig selv som taberen af den kolde krig. Det passede ikke sammen med deres eget billede af at være en stormagt. Derfor blev 90'erne en periode med en enorm frustration og vrede blandt russerne, og det er faktisk det, vi ser nu, siger Louise Hyldal.

Under den kolde krig spillede supermagterne med musklerne og balancerede undertiden på kanten af en ny verdenskrig. Den ældre generation vil blandt andet huske

Sovjetunionen valgte den gang at trække sig i de sidste minutter, inden en militær konfrontation mellem de to supermagter blev udløst.

Lokalt i Thyborøn mærkede man også russernes tilstedeværelse under den kolde krig. Både vest- og østblokken holdt øje med hinanden, så russiske "trawlere" blev jævnligt set sejle gennem Kanalen. På grund af de mange og lange antenner var ingen i tvivl om, at det ikke var trawlere, men russiske spionskibe. De vidste, der lå en radarbunker i Thyborøn, som de fulgte.

Også andre steder blev russernes tilstedeværelse bemærket.

- Jeg arbejdede på det tidspunkt på ammunitionsdepotet i Klosterheden, hvor vi også så russiske diplomatbiler køre gennem skoven, siger Jes Mathiasen, der er formand for Radarbunkeren.

Et andet medlem af bunkergruppen, Lajos Nadhazy, var med, da radarbunkeren i Thyborøn mange år senere blev "øenfunder" og indrettet

ve, holdt der en bil på diplomatplader uden for mit hus. Jeg ringede til en anden i Holstebro, der var med til at grave ud, og han kunne for

- Og det er netop sådan, de gør, siger Louise Hyldal.

Psykologien
- Det er et led i et psykologisk

ver i dag. Vi ser, at russiske diplomater bliver kylet af både Norge og Sverige. Vi ser russiske krigsskibe med bevæbnede vagter, der seiler i

II Det er et led i et psykologisk spil, hvor de signalerer: "Vi ved godt, hvad I har gang i

balalajka, siger hun.

Voldskultur
Ifølge Louise Hyldal har russerne historisk altid skilt sig

da de ser deres land som en stormagt. Det er ikke kun Putin, der tænker sådan. Det er også inde i de almindelige russeres hoveder, siger Louise

russernes fejlslagne invasion af Afghanistan, om den tyske-sovjetiske venskabsforening. I det hele taget er det historien om, hvordan Rusland som

Nadhazy (midten) og den bunker-frivillige Lajos Nadhazy.
Foto: Benny Gade

FAKTA
DEN KOLDE KRIG
Den kolde Krig handler om de konflikter, der opstod mellem Sovjetunionen og USA efter 2. verdenskrig, der sluttede i 1945.
I 1949 samlede de vestlige lande inklusive Danmark sig i forsvarsalliancen NATO, mens Sovjetunionen som et modtræk samlede østlandene under Warszawapagten i 1955.
Mistilliden mellem de to blokke var stor, så begge blokke oprustede kraftigt. Det skabte frygt en generel frygt i befolkningerne for, hvad der kunne ske, men konflikten udviklede sig aldrig til militær kamp. Derfor blev konflikten kaldt kold.
Op gennem især 70'erne og 80'erne blev spændingerne mellem de to blokke opblødt, men det var først, da Sovjetunionen gik i opløsning i 1991, at Den kolde Krig betegnes som afsluttet.
KILDE: NATIONALMUSEET

på Budapest under den ungarske opstand mod det kommunistiske styre i 1956. Den blev på en uge tromlet ned af sovjetiske panservogne i byens gader, som på den måde forhindrede Ungarn i at udtræde af den såkaldte Warszawapagt, der var en militærpagt mellem østblokkens lande.

Guider
Lajos Nadhazy fik hjælp til at komme ud af Ungarn og er endt i Danmark, hvor han blandt andet hjalp Marinehjemmeværnet, da bunkeren i Thyborøn fortsat var i funktion.
Den dag i dag ser russerne stadig NATO som en trussel, der er kommet tættere og tættere på Ruslands grænser, og det har været med til at udløse den nuværende konflikt i Ukraine.
Vil man ved selvsyn opleve radarbunkeren, høre om spionhistorierne i Thyborøn og måske endda forstå lidt af, hvad der foregår mellem Rusland og Ukraine i dag, så guider Louise Hyldal hver tirsdag og torsdag på stedet. Hun fortæller om Skildpadespionien under 2. verdenskrig, om Thyborøn Fæstningens 106 bunkere, men også historien om Radarbun-